

441

USTAWA

z dnia 28 grudnia 1989 r.

o zmianie ustawy — Prawo dewizowe.

Art. 1. W ustawie z dnia 15 lutego 1989 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 6, poz. 33) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

- a) w pkt 1 lit. b) na końcu przecinek skreśla się i dodaje wyrazy „oraz ich oddziały i przedstawicielstwa za granicą,”
- b) w pkt 2 lit. c) skreśla się,
- c) w pkt 3 w lit. a) po wyrazach „lecz podlegają wymianie” dodaje się wyrazy „z wyjątkiem monet, o których mowa w lit. c)”,
- d) w pkt 3 w lit. d) po wyrazach „lecz podlegają wymianie” dodaje się wyrazy „z wyjątkiem monet, o których mowa w lit. c)”, a wyrazy „albo międzynarodowych pieniężnych przekazów bankowych lub pocztowych” skreśla się,
- e) w pkt 4 w lit. b) wyrazy „a także dokonywanie międzynarodowych pieniężnych przekazów bankowych lub pocztowych” skreśla się,

f) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) bank dewizowy — bank, który uzyskał upoważnienie, o którym mowa w art. 24 ust. 1.”,

g) dodaje się pkt 8—10 w brzmieniu:

„8) wywóz za granicę, przywóz z zagranicy wartości dewizowych — wszelkie sposoby przemieszczania wartości dewizowych przez granicę państwową Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, wnoszenie ich na obce statki w polskich portach i wynoszenie z tych statków oraz dokonywanie międzynarodowych przekazów bankowych i pocztowych,

9) waluty wymienialne — waluty obce wymienione w wykazie walut wymienialnych ustalonym przez Narodowy Bank Polski,

10) państwa, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się w trybie płatności niehandlowych — państwa wymienione w wykazie ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski.”;

2) rozdział 2 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 2

Dokonywanie obrotu dewizowego

Art. 4. 1. Wartości dewizowe mogą być przedmiotem własności osób krajowych w kraju i za granicą oraz osób zagranicznych w kraju.

2. Osoby krajowe i zagraniczne mogą dokonywać obrotu dewizowego, z zastrzeżeniem ograniczeń określonych w przepisach niniejszej ustawy.

Art. 5. 1. Podmioty gospodarcze są obowiązane pobierać należności pieniężne z zagranicy nie później niż w terminie ich wymagalności i sprowadzać je niezwłocznie do kraju.

2. Obowiązek niezwłocznego sprowadzenia do kraju, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również znajdujących się za granicą wartości dewizowych stanowiących własność osób krajowych.

3. Jeżeli osoba krajowa fizyczna uzyskała wartości dewizowe w czasie pobytu za granicą, jest obowiązana sprowadzić je do kraju w terminie 2 miesięcy od daty powrotu do kraju.

4. Podmioty gospodarcze nie mogą ustalać w umowach z osobami zagranicznymi terminów wymagalności należności pieniężnych z tytułu sprzedaży za granicą towarów i usług dłuższych niż trzy miesiące od dnia wywozu towarów z kraju, a w przypadku sprzedaży usług — od dnia wystawienia faktury końcowej lub innych równorzędnych dokumentów.

5. Odstąpienie od obowiązków, o których mowa w ust. 1—4, wymaga zezwolenia dewizowego.

Art. 6. 1. Osoby krajowe są obowiązane niezwłocznie odprzedać bankom dewizowym uzyskane wpływy w walutach obcych.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy:

1) walut obcych uzyskanych przez osoby krajowe fizyczne, z wyjątkiem walut obcych uzyskanych z działalności gospodarczej,

2) walut wymiennalnych zakupionych w bankach dewizowych na podstawie art. 8,

3) walut państw, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się w trybie płatności niehandlowych,

4) walut obcych uzyskanych przez osoby krajowe, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. c), oraz banki,

5) walut obcych uzyskanych przez instytucje finansowe, w tym osoby krajowe, o których mowa w art. 10 ust. 1, oraz instytucje ubezpieczeniowe, określone w zezwoleniu dewizowym przez Ministra Finansów w porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego.

Art. 7. 1. Banki dewizowe sprzedają Narodowemu Bankowi Polskiemu waluty obce pochodzące z odprzedaży, o której mowa w art. 6 ust. 1.

2. Narodowy Bank Polski jest obowiązany do sprzedaży bankom dewizowym wystarczającej ilości walut wymiennalnych dla realizacji uprawnień osób krajowych do zakupu walut wymiennalnych w bankach dewizowych, o którym mowa w art. 8.

3. Sprzedaż, o której mowa w ust. 1 i 2, odbywa się w trybie określonym w systemie rozliczeń międzybankowych, ustalonym przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

Art. 8. 1. Banki dewizowe są obowiązane sprzedawać waluty wymiennalne osobom krajowym w celu wykonania zobowiązań, o których mowa w art. 9 pkt 1 lit. b), chyba że umowa międzynarodowa z państwem siedziby lub miejsca zamieszkania wierzyciela ustroniła dokonywanie wzajemnych rozliczeń w walutach innych niż waluty wymiennalne lub w jednostkach rozrachunkowych stosowanych w handlu zagranicznym.

2. Kupno walut wymiennalnych w bankach dewizowych przez osoby krajowe w innym celu niż określony w ust. 1 wymaga zezwolenia dewizowego.

Art. 9. Następujące czynności obrotu dewizowego wymagają zezwolenia dewizowego:

1) wywóz za granicę wartości dewizowych, z wyjątkiem:

a) wywozu za granicę przez osoby krajowe fizyczne walut wymiennalnych do wysokości określonej przez Ministra Finansów w ogólnym zezwoleniu dewizowym,

b) przekazu za granicę przez osoby krajowe walut obcych w celu wykonania wymagalnych zobowiązań w tych walutach wobec osób zagranicznych z tytułu zakupu od tych osób rzeczy ruchomych i praw majątkowych, z wyłączeniem wartości dewizowych, a także usług transportowych, spedycyjnych i ubezpieczeniowych,

c) wywozu za granicę przez osoby zagraniczne fizyczne walut obcych przywiezionych przez te osoby do kraju,

2) przywóz do kraju waluty polskiej, z wyjątkiem waluty wywiezionej uprzednio za zezwoleniem dewizowym,

3) przeniesienie między osobą krajową a zagraniczną własności wartości dewizowych znajdujących się w kraju albo przeniesienie wierzytelności lub zobowiązania, których przedmiotem są wartości dewizowe znajdujące się w kraju, z wyjątkiem:

a) przyjmowania przez osoby krajowe darowizn wartości dewizowych od osób zagranicznych,

- b) rozporządzenia wartościami dewizowymi w testamencie oraz dokonywania dyspozycji na wypadek śmierci zgodnie z przepisami prawa bankowego,
- 4) udzielanie i zaciąganie pożyczek oraz kredytów przez osoby krajowe w obrocie dewizowym z zagranicą,
 - 5) ustalanie oraz dokonywanie w kraju płatności w wartościach dewizowych za nabywane rzeczy ruchome i nieruchome, prawa majątkowe lub świadczone usługi i pracę,
 - 6) otwarcie i posiadanie rachunku bankowego w banku za granicą przez osoby krajowe, z wyjątkiem osób fizycznych w czasie pobytu za granicą, a także banków dewizowych oraz osób krajowych, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. c),
 - 7) nabycie przez osobę krajową papierów wartościowych wystawionych za granicą, w tym udziałów i akcji w spółkach i innych przedsiębiorstwach z siedzibą za granicą, z wyłączeniem nabycia w drodze darowizny, o której mowa w pkt 3 lit. a), spadku lub zapisu, a także kupno nieruchomości za granicą.
- Art. 10. 1. Osoby krajowe mogą prowadzić za zezwoleniem dewizowym i na warunkach określonych przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, w drodze zarządzenia, działalność gospodarczą polegającą na kupnie i sprzedaży wartości dewizowych oraz na pośrednictwie w kupnie i sprzedaży tych wartości.
2. Osoby krajowe fizyczne i osoby zagraniczne fizyczne mogą sprzedawać wartości dewizowe osobom prowadzącym działalność gospodarczą, o której mowa w ust. 1, lub za ich pośrednictwem innym osobom krajowym fizycznym.
 3. Osoby krajowe fizyczne mogą kupować wartości dewizowe od osób prowadzących działalność gospodarczą, o której mowa w ust. 1, lub za ich pośrednictwem od innych osób krajowych fizycznych lub osób zagranicznych fizycznych.
- Art. 11. 1. Osoby krajowe są obowiązane pobierać zapłatę w walucie obcej za świadczone na rzecz osób zagranicznych usługi przewozu osób, usługi spedycji, przewozu i ubezpieczenia przesyłek na trasach zagranicznych oraz usługi portowe w portach morskich, a także za inne usługi świadczone za granicą.
2. Odstąpienie od obowiązku, o którym mowa w ust. 1, wymaga zezwolenia dewizowego.
- Art. 12. 1. Osoby krajowe w obrocie z zagranicą towarami i usługami są obowiązane ustalać oraz dokonywać płatności w walucie obcej, a także pobierać należności pieniężne w tej walucie za pośrednictwem banku dewizowego.
2. Odstąpienie od obowiązków określonych w ust. 1 wymaga zezwolenia dewizowego.
- Art. 13. 1. W obrocie dewizowym, rozrachunkach i rozliczeniach stosuje się z zastrzeżeniem wyjątków, o których mowa w ust. 2, ustalone w złotych kursy walut obcych oraz kursy wartości dewizowych wyrażonych w walutach obcych ogłaszane przez Narodowy Bank Polski.
2. Obowiązek stosowania kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski nie dotyczy obrotu dewizowego dokonywanego w ramach działalności, o której mowa w art. 10, oraz w obrocie dewizowym i rozrachunkach między osobami fizycznymi.
 3. Sposób stosowania kursów ustala Prezes Narodowego Banku Polskiego. Prezes Narodowego Banku Polskiego może również ustalić maksymalne wysokości marż pobieranych przy kupnie i sprzedaży walut obcych oraz przy pośrednictwie w ich kupnie i sprzedaży.
- Art. 14. 1. Prezes Narodowego Banku Polskiego ustala zasady i normy sprzedaży walut obcych państw, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się w trybie płatności niehandlowych, osobom krajowym na pokrycie kosztów podróży i pobytu za granicą.
2. Prezes Narodowego Banku Polskiego może nałożyć obowiązek dopłaty lub obniżki w złotych w stosunku do kursów walut obcych, o których mowa w ust. 1, przy ich sprzedaży osobom krajowym lub skupie od tych osób oraz w porozumieniu z Ministrem Finansów określić przeznaczenie środków pochodzących z dopłaty.
- Art. 15. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może rozciągnąć stosowanie przepisów art. 6 ust. 1 na należności podmiotów gospodarczych i innych osób krajowych prawnych w walutach państw, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się w trybie płatności niehandlowych, oraz jednostkach rozrachunkowych stosowanych w handlu zagranicznym lub w inny sposób ustalić zasady dysponowania przez podmioty gospodarcze tymi należnościami.”;
- 3) w art. 19 w ust. 2 zdanie pierwsze skreśla się;
 - 4) w art. 21:
 - a) w ust. 1 po wyrazach „Minister Finansów” dodaje się wyrazy „w porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego”,
 - b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
„4. W razie naruszenia warunków indywidualnego zezwolenia dewizowego, Narodowy Bank Polski może je uchylić.”;
 - 5) art. 23 otrzymuje brzmienie:
„Art. 23. 1. Minister Finansów współdziała z Prezesem Narodowego Banku Polskiego w tworzeniu rezerw dewizowych państwa oraz określaniu zasad gospodarowania tymi rezerwami.
2. Prezes Narodowego Banku Polskiego w porozumieniu z Ministrem Finansów może określić dopuszczalną wysokość zadłużenia i wierzytelności banków dewizowych wobec osób zagranicznych.”;

6) w art. 24 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prezes Narodowego Banku Polskiego w porozumieniu z Ministrem Finansów może upoważnić niektóre banki do dokonywania czynności zastrzeżonych w niniejszej ustawie dla banków dewizowych.”

Art. 2. 1. Uprawnienia nabyte w drodze zezwoleń dewizowych udzielonych przed dniem wejścia w życie ustawy tracą moc z dniem 1 lipca 1990 r., z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Uprawnienia do sprzedaży w kraju towarów i usług za waluty obce tracą moc z dniem 31 grudnia 1990 r.

Art. 3. Waluty obce zgromadzone do dnia 31 grudnia 1989 r. na rachunkach bankowych osób krajowych nie podlegają odprzedaży, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy — Prawo dewizowe.

Art. 4. W ustawie z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137) wprowadza się następujące zmiany.

1) w art. 11 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister Pracy i Polityki Socjalnej w porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego określi w drodze rozporządzenia tryb wypłaty świadczeń powierzonych Zakładowi na mocy umów międzynarodowych.”,

2) w art. 26 pkt 3 skreśla się,

3) w art. 29 pkt 2 skreśla się.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r.

Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:
W. Jaruzelski